

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2
ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN BANG YAI DISTRICT UNDER NONTABURI PRIMARY
EDUCATIONAL L SERVICE AREA OFFICE 2



¹ภัทรริดา ไชยเดช และ ²ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์
¹Pattaratida Chaidech and ²Chalabhorn Suwansumrit

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (นนทบุรี), ประเทศไทย
Rajapruk University, Thailand

¹Pattaratidachaidech@gmail.com

Received : January 16, 2023; Revised : March 23, 2024; Accepted : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 จำนวน 183 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67–1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหาร งานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2

¹ นิสิต, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (นนทบุรี)

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (นนทบุรี)

Aabstract

The objectives of this research were to 1) study level of the academic administration in Bang Yai District and 2) compare the opinions of the academic administration in Bang Yai District of school administrators classified by personal status. Subjects used in the research consisted of 183 teachers. The research instrument was a questionnaire with a validity of IOC between 0.67 – 1.00 and a reliability value of 0.87. The data were statistically analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. The results of the research were as follows: 1) The level of the academic administration in Bang Yai District as a whole and in each aspect at a highest level, it was shown from high to low average: research for educational quality development in schools, measurement evaluate and course transfer system, educational supervision, learning development, internal quality assurance, learning development, school curriculum development and educational technology development.

Keywords: Administration, Academic Administration, School Administrators, Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ทิศทางการพัฒนาบนรากฐานของสังคมไทยคือ “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาลการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลกสามารถอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นจะต้องมีการวางแผน การจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาส่งผลให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557) กล่าวถึง ความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาระบบบริหารต่าง ๆ ของการศึกษาและวิชาการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในอนาคต ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ตลอดจนการนำกระบวนการบริหารที่ทันสมัย

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนภารกิจและขอขยายการดำเนินงานวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลทางวิชาการในโรงเรียน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ได้ดำเนินการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดระบบนิเทศ กำกับติดตาม ดูแลภารกิจหลักของโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการยกระดับให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบ O-NET ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการบริหารเป็นสำคัญในการขับเคลื่อนนำพาสถานศึกษาไปสู่ความมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2, 2563)

จากแนวคิดที่กล่าวมานี้ทำให้เห็นว่า ความสำเร็จของหน่วยงาน หรือผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญยิ่ง ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการนำมาปรับปรุงและพัฒนาตนเองในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 348 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 183 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงในลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2562) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยสร้างข้อคำถามภายใต้กรอบแนวคิด และครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุงานราชการ และขนาดโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2562)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ใน 7 ด้าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 183 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนของโรงเรียนในกลุ่มอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 183 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุงานราชการ และขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 107 คนคิดเป็นร้อยละ 58.47 เพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 41.53 เป็นผู้มีอายุงานราชการ 5-9 ปี มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 40.98 รองลงมาคือ อายุงานราชการ 10-14 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุงานราชการ 1-4 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 และอายุงานราชการ 15 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.65 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 48.63 รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 45.36 และสถานศึกษาขนาดเล็ก น้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.01

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ในการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 183 คน แล้วนำไป

เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยสำหรับมาตรฐานค่า 5 ระดับ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และคณะ, 2562) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวม

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.54	0.38	มากที่สุด	5
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.52	0.41	มากที่สุด	4
3	ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.57	0.37	มากที่สุด	2
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.59	0.40	มากที่สุด	1
5	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.50	0.45	มากที่สุด	7
6	ด้านการนิเทศ	4.55	0.39	มากที่สุด	3
7	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.54	0.39	มากที่สุด	6
รวม		4.54	0.34	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D. =0.34) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบางใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D. =0.40) รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}=4.57$, S.D. =0.37) ด้านการนิเทศ ($\bar{X}=4.55$, S.D. =0.39) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ($\bar{X}=4.52$, S.D. =0.41) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.54$, S.D. =0.38) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.54$, S.D. =0.39) และ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D. =0.45) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะต้องพิจารณาถึงความต้องการของนักเรียนและความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้การศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของยุคสมัยได้อย่างเหมาะสม หลักสูตรที่ดีควรรวมถึงความรู้พื้นฐานที่จำเป็นและทักษะที่สำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์, การสื่อสาร, และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นเพื่อปรับให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2557) กล่าวถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาระบบบริหารต่างๆ ของการศึกษาและวิชาการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะในอนาคต ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ตลอดจนการนำกระบวนการบริหารที่ทันสมัย ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนภารกิจและขอบข่ายการดำเนินงานวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลทางวิชาการในโรงเรียน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นอีกด้านหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะว่าการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไม่ได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงวิธีการที่ใช้ในการสอนด้วย การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบกลุ่ม, การใช้เกม, หรือการเรียนรู้ผ่านโปรเจกต์, สามารถช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้ การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่อิงตามปัญหาจริงและการใช้ชีวิตจริงสามารถเพิ่มประสิทธิผลของการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูนา จารง (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 จำแนกเพศ การศึกษาและอายุงานราชการ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 คือ ผู้บริหารควรมีการวางแผนงานด้านวิชาการควรพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นและควรมีการนิเทศการศึกษาเป็นระยะๆ

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ทั้งผู้สอนและนักเรียนเข้าใจถึงความคืบหน้าและพื้นที่ที่ต้องการการพัฒนาเพิ่มเติม การประเมินผลควรครอบคลุมทั้งการประเมินรูปแบบองค์รวมและการประเมินแบบรายบุคคล เพื่อให้ได้ภาพรวมของการเรียนรู้และสามารถปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเทียบโอนผลการเรียนเป็นส่วนสำคัญในการรับรองคุณภาพการศึกษาและช่วยให้นักเรียนสามารถเคลื่อนย้ายระหว่างระบบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาคร มหาหงษ์ และเกรียงไกร ธุระพันธ์ (2563, 175) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล แนวทางการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริม จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการนิเทศภายใน ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดหน้าที่ ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน 5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรแต่งตั้งคณะกรรมการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ควรกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่จำเป็นเพื่อประเมินและปรับปรุงวิธีการสอนและกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยสามารถช่วยให้ผู้สอนได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับวิธีที่นักเรียนเรียนรู้และสิ่งที่สามารถทำได้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้นอกจากนี้ การวิจัยยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถติดตามแนวโน้มล่าสุดและปรับใช้นวัตกรรมการศึกษาใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุพา พรหมแย้ม (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการบริหารสถานศึกษาใน อำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และรายด้าน

5. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาามีบทบาทสำคัญในยุคดิจิทัลปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนไม่เพียงแต่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลายได้ง่ายขึ้น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์, แอปพลิเคชันการศึกษา, และเครื่องมืออื่นๆ สามารถส่งเสริมการเรียนรู้แบบเข้มข้นและสนับสนุนการเรียนรู้แบบอัตโนมัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สาคร มหาหงษ์ และ

เกรียงไกร ชูระพันธ์ (2563, 175) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล แนวทางการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริม จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการนิเทศภายใน ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดหน้าที่ ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน 5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรแต่งตั้งคณะกรรมการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ควรกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา

6. ด้านการนิเทศเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูและผู้บริหารสามารถประเมินและพัฒนการสอนและการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน การนิเทศที่มีประสิทธิภาพควรรวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และการสนับสนุนเพื่อการปรับปรุงทักษะการสอน นอกจากนี้ การนิเทศยังช่วยให้ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้จากกันและกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณมน พินทุสมิต (2560, บทคัดย่อ) ทำการ ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีกระบวนการการเรียนรู้ที่หลากหลายมีการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และมีการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมผู้เรียนเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้นอยู่ในระดับมาก 1) ด้านการนิเทศการศึกษา จากการศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการนิเทศของครูผู้สอนอย่างชัดเจน ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบที่เลี้ยง มีการจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษาสรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน มีการประเมิน

ความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศ แล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถรับรองว่าการศึกษาที่นำเสนอมีคุณภาพและตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ระบบประกันคุณภาพช่วยให้สถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนการสอน การจัดการความรู้ และการบริหารจัดการโดยรวม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การมีมาตรฐานการศึกษาที่ชัดเจนยังช่วยให้ผู้เรียนและผู้สนใจภายนอกสามารถเข้าใจและเชื่อมั่นในคุณภาพของการศึกษาที่สถานศึกษานำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, 75) ทำการศึกษาแนวทาง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ ประสิทธิ์) พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

เอกสารอ้างอิง

- พรหมมน พินทุสมิต. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (ระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2562). สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิคการใช้ SPSS.ครั้งที่พิมพ์ที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาระดับพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. รายงานที่ตีอาร์ไอ (ฉบับที่ 103).
- สาคร มหาหงษ์ และเกรียงไกร อรุณพันธ์. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *Journal of Modern Learning Development*, 5(6): 250-269.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2563). การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขต. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.
- หทัย ศิริพิน. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราชสีมา/ประสิทธิ์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.